

HÖGSKOLAN FÖR LÄRANDE
OCH KOMMUNIKATION
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Svenska för tidiga skolår, 20 poäng

Läraryrket

KURSPLAN OCH LITTERATURLISTA

Kurs SVENSKA FÖR TIDIGA SKOLÅR, 20 POÄNG
Teaching Swedish to Young Learners, 20 credit points

Kursid LSTA04

Poäng 20

Nivå A

Ämneskod LÄA

Utbildningsområde HU 80%, LU 20%

Allmänt Kursen utgör en specialisering inom lärarprogrammet och syftar till att de studerande skall bygga på sin kompetens för att undervisa i de tidiga skolåren ungefär upp t.o.m. skolår sju.
I kursen uppmärksammas kontinuerligt följande:

- skönlitteratur som stoff i undervisningen
- att bemöta barns varierande behov i undervisningen, t ex utifrån interkulturella eller kognitiva perspektiv
- studentens egen skrivutveckling
- läromedel

Mål Kursen syftar till att studenterna utvecklar sin förmåga att undervisa i svenska i grundskolans tidiga skolår.

De studerande förväntas tillägna sig sådana ämnesdidaktiska kunskaper och färdigheter att de kan

- leda ett språkutvecklande arbete i skolan i överensstämmelse med skolans styrinstrument
- stimulera elevernas intresse för språk, litteratur och andra kulturyttringar och deras vilja att använda litteratur, film och teater för förståelse av sig själva och sin omvärld
- stimulera elevernas lust att berätta och gestalta i text, bild och drama
- stödja elevernas färdigheter att söka och kritiskt granska information
- dokumentera och bedöma elevers lärande

De studerande förväntas utveckla kunskaper om

- svenskämnet i skolan, kursplaner i svenska samt varierande ämnesuppfattningar
- språkets funktion och språkutvecklingens villkor (fördjupning av LSMUTV)
- det svenska språkets system och bruk
- språksociologi
- grannspråk och minoritetsspråk i Sverige

- barns- och ungdomars kultur- och medievanor
- barn- och ungdomslitteratur och grundläggande litteraturteori
- skrivprocesser (fördjupning av LSMUTV)

Dessutom skall de studerande genom kursen utveckla

- sin förmåga att skriva och tala en funktionell och vårdad svenska
- sina metakognitiva färdigheter.

Innehåll

Barn- och ungdomslitteratur, 5p

Perspektiv på barn- och ungdomslitteraturen
 Den litterära bilderboken
 Litteraturredaktik
 Berättande i film

Språkets form och funktion, 5p

Språket som system och bruk.
 Språkhistorisk orientering
 Funktionell grammatik och grammatikmetodik
 Språkvård och språkriktighet
 Språksociologi
 Språklig variation (t.ex. dialekter, sociolekter, ungdomsspråk)
 Attityder till språk, språk och makt, språkpolitik
 Interkulturell kommunikation
 Skolan och de kulturella förändringarna.
 Grannspråk och minoritetsspråk i Sverige.

Tal- och skrivstrategier, 5p

Svenskämnet i skolan
 Kursplananalys
 Ämnesuppfattningar
 Läromedelsgranskning
 Skrivutveckling efter nybörjarstadiet
 Teoretiska perspektiv
 Metodik
 Skrivutvecklingsprogram
 Handböcker och andra språkliga hjälpmedel
 Nationella prov och diagnoser
 Talspråkutveckling
 Talstrategier i skolan

Kreativ svenska, 5p

Lyrisk och musiktexter
 Eget litterärt skapande
 Att stimulera barn till frigörande språklekar och lyrikskrivning
 Dramatisk gestaltning på litteraturens grund
 Skolbibliotekens funktion
 Muntlighet i skolan

Förkunskaper	Kursen Läs-, skriv- och matematikutveckling (LSMUTV) eller motsvarande.
Kursuppläggnig	Undervisningen innefattar föreläsningar, seminarier och praktiska övningar. Läsning av skönlitteratur integreras i samtliga kurser.
Examination	Examinationen sker både individuellt och i grupp, både skriftligt och muntligt. Kursen betygssätts med betygen U, G, eller VG. För godkännande krävs, utöver godkänd examination, aktivt deltagande i obligatoriska inslag som seminarier och övningar. För betyget VG krävs minst att två delkurser om vardera 5p betygsatts som VG.
Kursvärdering	Kursvärdering sker på schemalagd obligatorisk tid enligt anvisningar i utbildningsplanen.
Kurslitteratur	Förtecknas i bilaga.

Svenska för tidiga skolår, 20 p

Antal sidor

Barn och ungdomslitteratur, 5p

Alleklev, Birgitta & Lindvall, Lisbeth. *Listiga räven smyger vidare*: En bok för alla 75 s

Chambers, Aidan (1998). *Böcker inom oss: om Boksamtal* Stockholm: Rabén och Sjögren. 170 s

Ejemann/Molloay (2001). *Metodboken – svenska i grundskolan*. Stockholm: Liber 50 s

Nikolajeva, M. *Barnbokens byggklossar* Lund: Studentlitteratur (Enligt lärares anvisningar). 150 s

Nettervik, Ingrid (2002). *I barnbokens värld*. Malmö: Gleerup. (Enligt lärares anvisningar). 150 s

Skolverket (2000). *Grundskolan: Kursplaner och betygskriterier*. Stockholm: Fritzes

Film- och mediepedagogik i skolan – en seminarieriserie. (2001) Skolverket.

Tillkommer: ett antal artiklar ca 100 s

Skönlitteratur för barn och ungdom:

Defoe, Daniel. *Robinson Crusoe* eller Twain, Mark. *Tow Sawyers äventyr*

Holm, Annika. *Olles nya cykel*

Kierkegaard, Ole Lund. *Gummi-Tarzan*

Lindgren, Astrid. *Ronja Rövardotter, Bröderna Lejonhjärta, Pippi Långstrump och Pippi Långstrump i Söderhavet*

Milne, A.A. *Nalle Puh* (Ej förkortad eller bearbetad)

Nilsson-Brännström, Moni. *Någon Tsatsiki-bok*

Pohl, Peter. *Janne min vän*

Thor, Annika. *En ö i havet*

Thydell, Johanna. *I taket lyser stjärnorna* eller Kadefors Sara. *Sandor Slash Ida*

En fantasybok, väljs från lista.

Ytterligare två moderna barn- och ungdomsböcker. (Valda med kursdeltagarna)

Språkets form och funktion, 5p

Ejerman, G. & Molloy, G. *Metodboken. Svenska i grundskolan.* Stockholm: Almqvist & Wiksell. (S. 13-17; 191-217; 319-336) 47s

Einarsson, J.(2004). *Språksociologi.* Lund: Studentlitteratur 360s.

Hultman, T.G. (2003) *Svenska akademiens språklära.* Stockholm: Svenska Akademien

Lindström, F. (2001) *Världens dåligaste språk.* Tankar om språket och människa idag. Stockholm: Bonniers.

Regeringskansliet SOU 2002: 27 Mål i mun – Förslag till handlingsprogram för svenska språket. www.regeringen.se

Sveriges officiella minoritetsspråk: en kort presentation.(2003)
Stockholm: Småskrifter utgivna av Svenska språknämnden 2003. 70s

Tillkommer

Skönlitteratur på grannspråk ca 250 s
Stencilerat material i grannspråk, interkulturell kommunikation och språkhistoria (tillhandahålls av lärare):

Tal- och skrivstrategier, 5p

Bergöö, K., Jönsson, K., Nilsson, J. (1997). *Skrivutveckling och skrivundervisning.* Lund: Studentlitteratur 200 s

Bergö, K. & Ewald, A. (2003). *Liv, identitet, kultur – om utredningen Att lämna skolan med rak rygg och svenska som ett demokratiämne.* Utbildning och demokrati nr 2, 2003. Örebro universitet

Ejerman, G& Molloy,G.(red) (senaste upplaga) *Metodboken. Svenska i grundskolan.* Stockholm: Almqvist& Wiksell ca 50s

Liberg, C. (2003). Flerstämmighet, skolan och samhällsuppdraget i *Utbildning och demokrati nr2, 2003* ca 18 s

LPO 94

Prage, S. & Svedner, P. O. (2000) *Tala, Samtala, Lära.* Om lärares och elevers tal i undervisningen. Uppsala: Kunskapsföretaget i Uppsala 43 s

Ruhnström, L. (2002) *POS – processororienterad skrivning.* Stencilerat kompendium 20 s

Skolverket (200) Kursplaner för grundskolan. Svenska
Skrivandet som redskap (1996) Svenskläraryrkeförbundet årskrift 1996. ca 100s

Stencilerat material ca 30 s

Teleman, U. (1991) *Lära svenska. Om språkbruk och modersmålsundervisning.* (Skrifter utgivna av svenska språknämnden)

Stockholm: Almqvist & Wiksell (s 7-38)	31 s
Dessutom en fördjupande skrivpedagogisk text vald i samråd med lärare.	ca 100 s
Skönlitteratur	ca 200 s
Kreativ svenska, 5p	
Althoff, J & Nyberg, R (2003) <i>Ordförrådet</i> Stockholm, Alfabeta	288 s
Artén, A. & Widerberg, S. (red) <i>Kärlek och uppror</i> . Stockholm: En bok för alla.	295 s
Backlund, B. (1991) <i>Inte bara ord. En bok om talad kommunikation</i>	205 s
Bemanna skolbiblioteken – ett verktyg för skolutveckling. Kan laddas ner från http://www.skolbiblioteksgruppen.se	50s
Ejerman, G. & Molloy, G. (1997) <i>Metodboken. Svenska i grundskolan</i> . Stockholm: Almqvist & Wiksell	30s
Heard, G (1989) <i>Allt gott på jorden och in solen</i> . Göteborg: Daidalos	191 s
Järleby, Anders (2005) <i>Spela roll, kreativt lärande med teater och drama</i> , Skara. Pegasus	150 s
Toijer-Nilsson, Ying (1987) ”...min svaga punkt är att jag skriver vers”. <i>En studie i Britt G Hallqvists lyrik</i> . (Tillhandahålles av institutionen)	18 s
Widerberg, S & Widerberg, G (red). (1989) <i>Barnens versbok</i> . Stockholm: En bok för alla.	261 s
Wolf, L. (1997) <i>Till dig en blå tussilago</i> . Lund: Studentlitteratur	127 s
Barn- och ungdomslitteratur i anslutning till något valt tema i samråd med kursansvarig.	Ca 400s
Stencilerat material	100 s
Referenslitteratur:	
Frennberg, S & Sondén, M. (1990) <i>Lilla rättstavningsläran</i> . Stockholm: Natur & Kultur	64 s
Grammatikövningar www.lhs.se-gunkol/nygram	
Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklasser och fritidshemmet (1998) Lpo 94 Stockholm. Fritzes	220s.
Skolverket 2000. Kursplaner och betygskriterier. Stockholm: Fritzes	
Svenska språknämnden (senaste upplagan) Svenska skrivregler. Almqvist & Wiksell.	